

«УКРАЇНСЬКІ МУЗЕЇ — УКРАЇНСЬКІЙ АРМІЇ. ВІДКРИТІ ДВЕРІ»

Всеукраїнська культурно-просвітницька акція для тих, хто служить, та про тих, хто чесно служив народові України

В Україні на порядку денному – базові напрями формування війська. Серед них — реалізація офіційної ідеології військової служби, забезпечення людей у погонах гідними соціальними стандартами, підтримання високого морального духу, а також удосконалення системи військово-патріотичного виховання.

Якою мірою ми готові використовувати інструменти, що надаються нам для допомоги? Яке місце у патріотичному та культурно-духовному вихованні військовослужбовців посідають музеї, й особливо ті, в яких розміщені експозиції з історії зброї та військового мистецтва? Колосальне!!! Недаремно один з великих сказав, що музей — це будинок, де живе історія, яка формує сьогоднішній день та зазирає у майбутнє. Що заважає нам частіше доторкатися до реліквій українського народу, збагачуючись їхньою силою?

Найбільш складним питанням культурно-виховної роботи з особовим складом та членами сімей військовослужбовців було й залишається фінансування. З метою привернення уваги до зазначеної проблеми діячів культури, керівників музейних установ, краєзнавців і меценатів Центральний друкований орган Міністерства оборони України журнал «Військо України» спільно з Національним заповідником «Хортиця» започаткував Всеукраїнську культурно-просвітницьку акцію «Українські музеї – українській армії. Відкриті двері». Спецпроект проводиться згідно з Указом Президента України від 27 вересня 2010 року № 918/2010 «Питання шефства над Збройними Силами України», наказом Міністра оборони України від 28 січня 2011 року № 55 «Про затвердження Інструкції про організацію виконання Указу Президента України від 27.09.2010 року №918/2010 «Питання шефства над Збройними Силами України» та з метою покращення роботи з патріотичного та культурно-духовного виховання захисників Вітчизни. Акцію присвячено 25-й річниці Збройних Сил України, отож триватиме вона 5 років та охопить всі регіони нашої держави.

Підполковник Руслан Ткачук, начальник відділу публіцистики журналу «Військо України»:

— Це перша в історії Зброй-

них Сил України і журналу «Військо України» благодійна акція такого масштабу і значущості. Її ідея належить історику, публіцисту та відомому громадському діячеві, члену редколегії журналу «Військо України» Олександрю Кривошию.

Зміст започаткованої журналом акції полягає в тому, аби дати змогу захисникам Вітчизни – кращим у своїх підрозділах і частинах – відвідувати музеї, в яких працюють експозиції з військової історії України та історії зброї. Нині партнери першого етапу акції – за підтримки журналу — розробили спеціалізовані екскурсії, присвячені історії українського війська та військового флоту України. Перші відвідувачі – солдати та офіцери з артилерійської бригади імені генерала Василя Петрова. Відгуки – лише позитивні.

Символічно, що наш спецпроект взяв старт на Запоріжжі, колисці козацтва та осередку українського духу.

Згадаймо, як героєм однойменної повісті Миколи Гоголя Тарас Бульба веде своїх синів на Хортицю. Це урочисто і водночас хвилююче для кожного, хто любить українську історію та береже своє духовне коріння.

Дорогою на Січ

Артефакти
нашої звитяги

На експозиції
козацьких кораблів

У Січовому храмі

**Олександр
Кривоший,**
кандидат історичних наук,
публіцист і громадський діяч,
член редколегії журналу
«Військо України»:

— Всеукраїнська акція «Українські музеї – українській армії. Відкриті двері» увійшла до плану військово-патріотичного виховання Міністерства оборони України. Оскільки спецпроект проводиться згідно з Указом Президента України про шефство над Збройними Силами України, ми розраховуємо, що його підтримають органи місцевої влади всіх регіонів України. Нині ведемо переговори з керівниками музейних установ. Запрошуємо до співпраці діячів культури, краєзнавців і меценатів. Відкриємо військовослужбовцям Збройних Сил України двері в історію українського війська разом!

Від імені організаторів акції хочу подякувати Запорізькому міському

Архієпископ Білоцерківський і Богуславський Августин, голова Синодального відділу УПЦ з питань взаємодії зі Збройними

Силами та іншими військовими формуваннями:

— Всеукраїнська акція журналу «Військо України» «Українські музеї — українській армії. Відкриті двері» проводиться під благословенням Української православної церкви. Надзвичайно важливо, що наші військовослужбовці доторкнуться до духовного досвіду пращурів: спочатку запорозьких козаків, а потім, з Божою волею, й Київської Русі, Гетьманщини та інших періодів історії українського воїнства. Серед них величезна кількість лицарів, які самовіддано служили Україні, нерідко жертвуючи своїм життям заради волі свого народу. Святе Письмо навчає відданості та безмежній любові до рідного краю. Господь Ісус Христос (Євангеліє від Іоана 15:13) проголошує: «Немає більше від тієї любові, коли хто душу покладе, життя своє за друзів своїх».

Щиро бажаю успіху організаторам акції, молюся за глибокі духовні плоди для усіх її учасників.

Максим Остапенко, генеральний директор Національного заповідника «Хортиця»:

— Чудова ідея! Організатори акції взяли за вкрай потрібну

сучасній молодій людині в погонах справу пізнання військового мистецтва пращурів через речові артефакти. Такого ні в Збройних Силах України, ні в практиці музейної роботи ще не було. Національний заповідник «Хортиця» — науково-дослідна і рекреаційно-освітня установа, яка здійснює охорону пам'яток історії, культури та природних об'єктів, збирає, вивчає, зберігає та популяризує пам'ятки, пов'язані з історією ко-

голові Олександру Сіну та голові Запорізької обласної ради Павлу Матвієнку. Саме за їхньої підтримки здійснюватимуться екскурсії кращих військовослужбовців підводного човна «Запоріжжя», фрегату «Гетьман Сагайдачний» й Окремого полку Президента України до Національного заповідника України «Хортиця» та Запорізького музею історії зброї.

Спочатку було слово... Багато слів, сказаних учасниками велелюдної презентації спецпроекту журналу «Військо України» в Запоріжжі в прес-клубі обласної організації Національної спілки журналістів України, в кабінетах очільників міста, області та музейних установ. Відчувалося, — армію на Запоріжжі люблять, а військові традиції знають і шанують.

Ініціатор проведення акції — член редколегії журналу Олександр Кривоший, куратор проекту підполковник Руслан Ткачук та директор Запорізького музею історії зброї Віталій Шлайфер розповіли учасникам пре-

також про журнал, який вперше в історії Збройних Сил України взявся провести таку масштабну культурно-просвітницьку акцію. До речі, її другий етап буде презентовано у столиці, де планується відкрити персональну фотовиставку знаного запорізького фотохудожника Сергія Лаврова «Віковічна Хортиця — територія зв'язки і любові...».

Акція журналу «Військо України» покликана не тільки виконувати завдання військово-патріотичного виховання захисників Вітчизни, вона ще й гідно представить серед військовослужбовців, членів їхніх сімей та жителів столиці колицку козацтва — Запоріжжя, Національний заповідник «Хортиця».

В рамках презентації регіонального етапу культурно-просвітницької акції «Українські музеї — українській армії. Відкриті двері» її учасники відвідали парк Металургів м. Запоріжжя, де поклали квіти до єдиного в Україні та на теренах СНД пам'ятного знака військовослужбовцям, загиблим при вико-

розького козацтва та єдиний в Україні історико-культурний комплекс «Запорозька Січ». Загальна площа Національного заповідника «Хортиця», включаючи прилеглі острови, становить понад 2 386 га. На території заповідника нараховується 106 пам'яток археології та історії. Під час експедицій на о. Байда було виявлено залишки дерев'яних укріплень, оборонні, господарські споруди та житлові приміщення XVI ст., які, ймовірно, належали запорозьким козакам. У балках Молодняга та Липова острова Хортиця знайдено зимівники запорозьких козаків XVIII ст., де археологами виявлена значна кількість предметів козацького побуту (цвяхи, кераміка, ножі, зброя тощо). У 1736 році в районі Хортиці засновано Запорозьку верф, а для її захисту побудовані фортеця і ретраншемент. Декілька десятків суден верфі затонуло біля острова. Нині ці кораблі підняті й виставлені в окремій експозиції.

На території заповідника діє фольклорно-етнографічний кінний театр «Запорозькі козаки», який опікується збереженням і розвитком козацьких традицій та формуванням на території заповідника туристичної інфраструктури. Отож щиро запрошую читачів журналу «Військо України» на святу землю «Хортиці».

Запорізький етап Всеукраїнської акції розпочався хвилююче та урочисто, з музиками, зумерами фотоапаратів, бойовим гопаком і духом козацької звитяги.

...О восьмій сорок ранку кращі військовослужбовці строкової служби окремої Запорозької артилерійської бригади імені двічі Героя Радянсько-

го Союзу генерал-полковника Василя Петрова, офіцери-вихователі, члени сімей військовослужбовців Запорізького гарнізону прибули до Запорізького музею історії зброї — одного з найкращих в Європі. Їх тепло привітав директор музею Віталій Шлайфер і... показав історію минулого холодної і вогнепальної зброї. Культурно-просвітницька акція почалася...

Віталій Шлайфер, директор Запорізького музею історії зброї:

— Я не міг не відгукнутися на пропозицію журналу «Військо України», адже свого часу й сам проходив військову службу. Служив у Підмосков'ї і добре пам'ятаю, що нечасті звільнення у вихідні дні я проводив у кіно, музеях і театрах. Після важких солдатських буднів ці рідкісні походи до культурних осередків ставали для мене справжнім святом. Тож вмовляти мене, аби музей долучився до акції журналу «Військо України», не довелося. Більше того, впевнений, що Запорізький музей історії зброї може зіграти важливу роль у військово-патріотичному вихованні захисників Вітчизни. Адже саме тут ми аргументовано доводимо, що зброя — це один із головних інструментів людини протягом всієї її історії, а воїн — це фахівець, який і до сьогодні використовує зброю у своєму повсякденному житті. При цьому він має бути не тільки озброєним, але й досконало володіти різними видами зброї,

аби захистити себе, свою сім'ю, Батьківщину. Воїн має знати, звідки пішла зброя, як застосовувалася, розвивалася. Загалом тема зброї та людини заслуговує окремого опрацювання. Зазначу лише, що зброя в руках зваженої, професійної людини — воїна, міліціонера, спортсмена, мисливця — це стабілізуючий фактор, який позитивно позначається на криміногенній обстановці, атмосфері у суспільстві в цілому... В нашому музеї зібрано більше 4 000 зразків холодної і вогнепальної зброї різних епох і різних народів. Її еволюція простежується від кам'яного і бронзового періодів історії людства до другої половини XX століття...

Старший солдат Ірина Брусова, обличчя акції, відповідальний виконавець мобілізаційного відділення Центрального об'єднаного районого військкомату м. Запоріжжя:

— Можу без перебільшення сказати, що участь в акції журналу «Військо України» стала для мене незабутньою подією. Я отримала безліч позитивних емоцій від екскурсій по єдиному в Україні Запорізькому музею історії зброї,

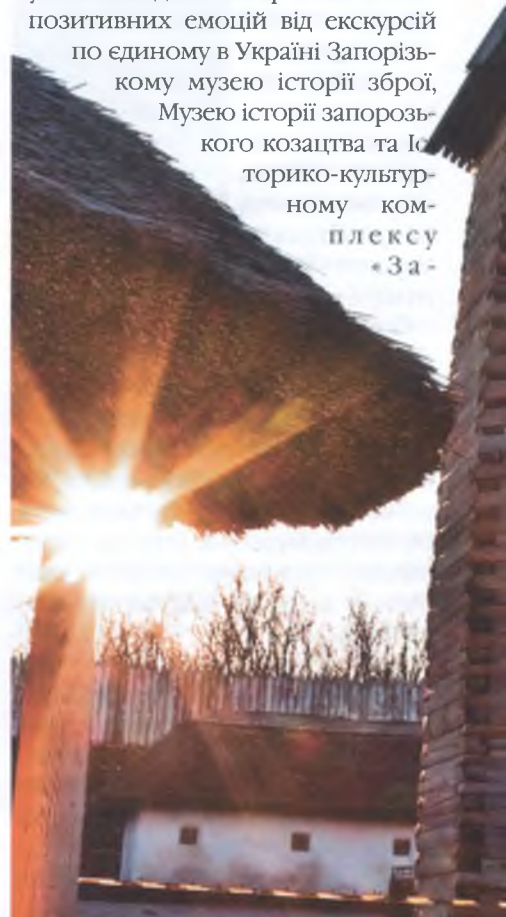
Музею історії запорозького козацтва та історико-культурному комплексу «За-

Офіційними партнерами Всеукраїнської культурно-просвітницької акції журналу «Військо України» «Українські музеї — українській армії. Відкриті двері» виступили:

- Національний заповідник «Хортиця»; тел. для довідок та організації екскурсій 099 968 98 42, ravenmaple@rambler.ru;
- Запорізький музей історії зброї; тел. для довідок та організації екскурсій (061) 224 03 24; v-g1@ukr.net\$ www.museummilitary.com;
- Запорізька міська рада;
- Національна спілка журналістів України.

Запорізький етап акції підтримали: Запорізька обласна організація Національної спілки журналістів України, газета «Запорозька Січ», Запорізька державна телерадіокомпанія, канал «Запоріжжя», Запорізька незалежна телерадіокомпанія «ТВ-5», радіо «Запоріжжя» та Інтернет-портали www.kmu.gov.ua, www.unn.com.ua, news.meta.ua, rss.novostimira.com, segodnya.novostimira.com та інші.

За додатковою інформацією звертатися за телефонами: 050 341 63 07 та за електронною адресою: viysko2003@ukr.net, olexa-zp@ukr.net.

порозька Січ». Але найбільш приємним і значущим для мене було бачити захоплені обличчя молодих солдатів, їхній непідробний інтерес до експонатів і того, що розповідають екскурсоводи. Енергетика місць, в яких ми побували, розповіді добре

підготовлених екскурсоводів, на моє переконання, розбудили у хлопців гордість, тому що, вдягнувши солдатські погони, вони також стали до строю святого воїнства захисників рідної землі України. Я не тільки старший солдат Збройних Сил України, я — мама. Дуже хочеться, аби моему сину (а він обов'язково, як і його батько, служитиме у війську), разом з товаришами також поталанило стати учасником подібної акції. А організаторам акції «Українські музеї — українській армії. Відкриті двері» хочу побажати лише одного: розуміння і підтримки з боку командування, все інше вони роблять на відмінно.

...Після короткого перепочинку сповнених емоціями військовослужбовців Запорізького гарнізону перевезли на острів Хортиця. Їх радо зустріли генеральний директор Національного заповідника «Хортиця» Максим Остапенко і завідуючий відділом екскурсій заповідника Сергій Дударенко. Завдяки гостинності господарів перед учасника-

ми акції відчинилися двері Музею історії Запорозького козацтва, історико-культурного комплексу «Запорозька Січ», фольклорно-етнографічного кінного театру «Запорозькі козаки» та виставки військових кораблів.

Солдат Олександр Буянов, старший топогеодезист дивізіону артилерійської розвідки (родом із м. Макєвка Донецької області):

— Не думав, що мені пощастить відвідати єдиний в Україні Музей історії зброї та Музей українського козацтва «Хортиця». Було надзвичайно цікаво. Відчуття таке, немов насправді потрапив у славні давні часи, коли «козаки вміли панувати». Захоплює відвага, мужність та відданість Батьківщині козацьких ватажків. Це були по-справжньому сильні люди, які вміли цінувати волю і бойове братерство.

Підполковник Ігор Немінський, заступник командира окремої Запорізької артилерійської бригади імені двічі Героя Радянського Союзу генерал-полковника Василя Петрова з виховної роботи:

— На думці лише слова вдячності військовим журналістам, організаторам Всеукраїнської акції, керівникам музейних установ, співробітникам музеїв за влаштоване свято. Військовослужбовці частини в захопленні від побаченого і почутого під час екскурсій. «Хортиця» вразила нас своєю духовною величчю. Запорізький етап акції організовано на високому рівні.

Цим заходом ми відкрили шлях до нового підходу у вихованні військовослужбовців через звернення їх до історичного минулого українського війська, його історії та озброєння. Переконаний, подібні заходи краще за будь-які теоретичні викладки впливають на підвищення свідомого ставлення солдатів та офіцерів до виконання своїх службових обов'язків.

